

Örnnästet 4/2019

2019-03-27 kl 18:30-21, öppet möte i caféet, sporthallen, Häggenås. Deltog: Evy, Tina, EvaLena, Jonas, Emil, Veronica, Marie, Kenth, Pernilla, Petter, Mats, Benny, John, Maria, Ida, Joel, André, Hannah, Karin, Ingrid, Anna, Maria, Britt, Magnus, Karin och några till.

Möte om möjliga utvecklings- och samarbetsprocesser med kommunen, föreningarna och Byggnätverket. Vi diskuterade förskola och skola, tillgänglighet på campingen, renoveringsbehov i föreningarnas anläggningar, kollektivtrafik, permakultur samt bostadsbyggande.

Föreningarna arbetar för att göra Häggenås till en attraktiv ort

Jonas Andersson, ordförande Häggenås Intresseförening samt John Book, vice ordförande Häggenås Sportklubb

Jonas och John hälsade välkomna. Jonas berättade att intresseföreningen driver frågor kring förskola och inflyttning. John fyllde i att sportklubben arbetar för att göra bygden attraktiv genom satsningar på exempelvis gym, friluftsgym och ungdomsverksamhet inom många idrotter. John kommenterade också att detta inte gör sig själv, det är föreningens 680 medlemmar som gör det möjligt tillsammans.

Kommunen förbereder lokala utvecklingsplaner

Magnus Andersson, C, ordförande, samhällsbyggnadsnämnden i Östersunds kommun

I januari 2019 fick Östersunds kommun en ny, borgerlig ledning som nu hunnit jobba i knappt tre månader. Den nya inriktningen är att sprida investeringar i hela kommunen. Kommunen tar initiativ till att upprätta lokala utvecklingsplaner, med början i Brunflo och därefter i Lit. Samhällsbyggnadsnämnden ansvarar för planerings- och byggfrågor. Det kommunala fastighetsbolaget Östersundshem gjorde under 2018 en förlust på 199 miljoner kronor vilket gör det svårare att uppfylla kommunens mål om att bygga 150 nya bostäder per år. Kommunen tittar därför på andra möjligheter att öka antalet bostäder.

Befolkningsutveckling, service och trygghet i Häggenås med omnejd

Ingrid Mars, näringslivsutvecklare samt Karin Söderberg, mark och exploatering, Östersunds kommun

Ingrid visade kommunens politiska vision: "Ett demokratiskt, socialt, ekologiskt och ekonomiskt hållbart Östersund" – och betonade demokrati, vikten av att människor är med i samtalen om sin bygd. Den önskade utvecklingen i kommunen beskrivs i många dokument. Kommunens plan för landsbygdsutveckling 2014-2020 har sex utvecklingsområden: lokalt inflytande, boendemiljö, service och välfärd, arbete och näringsliv, infrastruktur och kommunikationer samt kultur, fritid och natur.

2018 hade Häggenås 1122 invånare, varav 333 personer i tätorten och 789 i omnejden. Det är ungefär samma nivå som 2013. Under 2016 var det en topp som kommunen inte har analyserat, 1147 invånare, alltså 25 personer fler än idag. Vilka var de och vart tog de vägen, undrar vi?

Häggenås är en av tre orter i kommunen som definierats som lokal servicepunkt för omgivande landsbygd. Ofta är butiken eller macken den naturliga mötesplatsen i en bygd. Andra kommuner har också andra mötesplatser som servicepunkter. Dessa lokala servicepunkter kan nu teckna samarbetsavtal och få ersättning av kommunen för att även erbjuda café, tillgång till internet, turist- och kommuninformation. Mötet enades om att butiken känns som den naturliga träffpunkten i Häggenås och har dessutom god tillgänglighet. Ingrid Mars går vidare med frågan.

Länsstyrelsen leder ett projektarbete kring att identifiera och utveckla SOT, service- och trygghetspunkter. Där ska finnas resurser i händelse av kris, exempelvis skogsbrand, långa elavbrott eller stora trafikolyckor. I Östersunds kommun kommer bland annat Häggenås att kunna vara en SOT-punkt.

HÅLLBART
BYGGNÄTVERK

Marknadsföring av Häggenåsbygden

Ingrid Mars, näringslivsutvecklare

Östersunds kommun förbereder webbsidor med information om tätorter i kommunen. Dessa finns inte publicerade men Ingrid visade prototyper på hur det är tänkt. Informationen ska finnas tillgänglig via kommunens webbplats och även användas vid rekryteringskampanjer för att hjälpa inflyttare att se vilka områden som kan passa dem. Mötet utsåg Maria Holmgren och Jonas Andersson till lokala kontaktpersoner för kvalitetssäkring av texter och information.

Förskola och skola

Anna Ebenmark, Jonas Andersson, Magnus Andersson

Häggenås har tre förskoleavdelningar som som börjar bli fyllda. Det finns också önskemål om att diskutera renovering och andra satsningar på skolan. Skolans behov av skidspår och tillhörande markägaravtal behöver också diskuteras genom de spårförändringar som sportklubben planerar. Magnus Andersson ansvarar för att det bokas möte med representanter för barn- och utbildningsnämnden, föräldrar, skola och övriga intresserade.

Österåsens camping

Magnus Andersson, Karin Johansson

Campingen drivs ideellt av Österåsens byförening (ej representerad på mötet) och har ansträngd ekonomi på grund av att kommunen dragit in driftbidraget. Här behövs tillgänglighetsanpassning av lokaler. Karin Johansson tipsade om möjligheter att söka projekt via Leader Sjö, skog och fjäll för lokal utveckling.

Renoveringsbehov av hus och anläggningar

Maria Holmgren, Petter Jakobsson, (Magnus Monvall – deltog ej), Jonas Andersson

Maria, Petter och Magnus ingår i sportklubbens anläggningssektion, som ansvarar för en diger investeringsplan. Föreningshuset: ny energikälla, kök, tak och avvattning, fasadmålning, elsanering. Tigervallen: dusch och omklädning. Elljusspår 5 kilometer ska ersätta nuvarande. Intresseföreningen som äger sporthallen behöver byta lås, laga läckande tak och ordna takavvattning. Häggenås hembygdsförening planerar toaetter vid Tistegården, behöver gräva ny vattenledning och åtgärda gamla hus.

Diverse på gång i Häggenås

Jonas Andersson, EvaLena Andersson

26 maj firas att Häggenås blev årets bygd. Sportklubben och församlingen bjuder in till musikal, där alla som vill får delta i körsång. Utöver de kommunala tomterna till salu har intresseföreningen en stor tomt, Häggesta 2:12 avsedd för bostäder. Hembygdsföreningen driver bakstugan och planerar aktiviteter. Välkomsttavlan vid Ica behöver uppdateras. Trafikverket bygger fordonsväg, service och ställplatser för långtradare på andra sidan Härkan.

Kollektivtrafik, samåkning och ungas behov - Lupp

Anna Ebenmark, Pernilla Jakobsson, Maria Holmgren, Ingrid Mars, Karin Johansson

Kollektivtrafiken är anpassad till vuxna som arbetspendlar enligt ordinarie kontorstid. Unga som vill åka till fritidsaktiviteter på vardagar och/eller jobb på helger, särskilt söndagar, hittar inga turer som passar. Ingrid Mars tipsar om ett försök med samåkningsapp. Det går att få hjälp att genomföra ungdomsenkäten Lupp (för 13-16 år, 16-19 år, 19-25 år) via MUCF, Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor, <https://www.mucf.se/ungdomsenkaten-lupp> och på så vis få mer information om ungas behov och synpunkter. Startkonferens för årets Lupp hålls i Stockholm 4 april.

HÅLLBART
BYGGNÄTVERK

Metoden Byn mitt i samhället och pilotområdet på Örns väg

Karin Johansson

I år är det 30 år sedan samhällskooperativet Byssbon i Högarna, Fagerland och Ollsta byggde tre villor, och 25 år sedan Brännagården stod klar. Dessa initiativ ledde till att Högarna och Fagerland fick inflyttning och i dag har ett äldreboende med ett 10-tal arbetstillfällen. Fram till 2006 hade ett 60-tal vuxna och barn bott i Byssbohusen. Några nyinflyttade fann nya partners och/eller köpte gårdar som kom ut till salu. Villorna blev en väg in bygden.

Bostadsbyggande är en långsam process som startar flera år innan någon kan öppna dörren för första gången. Processen måste drivas kontinuerligt. Även om personerna som är med från början inte är de personer som så småningom flyttar in, så kommer det att finnas andra som behöver bo.

I Häggenås finns byggklara tomter med närhet till förskola, skola, livsmedelsbutik, bränsle, kollektivtrafik och goda fritidsmöjligheter. Fyra tomter, Kogsta 1:40-1:43, är reserverade för ett pilotprojekt som har arbetsnamnet Örnnästet (efter gatunamnet). Här planeras för 12 bostäder, servicehus och verkstad. Karin Johansson är processledare och söker samarbete med minst tre personer eller företag som är beredda att investera egna pengar och arbete i området.

Ett av syftena är att utveckla en metod för kooperativa självbyggare, där personer utan förkunskaper om byggande ska lotsas genom processen i studiecirkelform. Metoden ska sedan kunna användas på flera platser. Den som vill lära sig mer om byggprocesser kan vara delaktig och hjälpa till i projektet, utan krav på att flytta in. Örnnästet ska designas utifrån permakulturprinciper.

Metoden heter Byn mitt i samhället (bynmittisamhallet.se) och kommunikation kring Örnnästet kommer även att finnas hos Byggnätverket (fb.com/byggnatverket) och Byggklubben (byggklubben.se, fb.com/groups/byggklubben). Inspiration om hållbart byggande finns i fb.com/groups/aktivhus

Permakultur och Odlingsakademin

Karin Johansson (ersatte Solveig Gyllenhammar, Anna Sanders)

Permakulturdesign handlar om att skapa lokala ekosystem som arbetar med naturen, inte mot den, enligt fastställda principer. Perma är en förkortning av "permanent" – det vill säga långsiktig, uthållig. Studieförbundet Vuxenskolan bjuder in till Odlingsakademin med aktiviteter kring permakultur, tillsammansodling, inspirationsföreläsningar, självhushållning och praktisk kunskap om hur det går till att förså. Program finns på sv.se/odlingsakademin

Deltagare efterlyses till cirkelledarutbildning i maj

Karin Johansson (ersatte Solveig Gyllenhammar)

För att driva utvecklingsprocesser i Häggenås behövs några cirkelledare, som inte behöver ha fackkunskap men väl intresse för att hjälpa cirkeldeltagarna. Studieförbundet Vuxenskolan håller en cirkelledarutbildning 14 och 21 maj kl 9-12:30 i Östersund. Om det finns minst sex intresserade går det att hålla en utbildning i Häggenås på valfri tid. Anmälan önskas till solveig.gyllenhammar@sv.se

Några ord om att arbeta med knytkalaspriincipen

Crowdfunding och crowdsourcing är moderna begrepp för det som folk i bygderna sysslat med i alla tider; nämligen att hjälpas åt att finansiera och möjliggöra. Att satsa sin ideella tid i arbete kallas på norska dugnad. Föreningshuset, sporthallen och gymmen har kommit till så. Karin gjorde inbjudan till mötet och spred via facebook och mejl. Tina satte upp den på anslagstavlor. Intresseföreningen lånade ut lokalen, sportklubben bjöd på kaffet, och fikabrödet köptes nästgårds hos Ica (att handla lokalt är en viktig princip). John bryggde kaffe, Marie och Britt dukade och diskade. Kommunrepresentanterna Magnus, Ingrid och Karin deltog utanför ordinarie arbetstid. Alla mötesdeltagare delade med sig av sin tid, sina idéer, lokalkunskap och erfarenhet. Maria kom ända från Undersåker för att kunna bistå i processen framåt.

Vid anteckningarna: Karin Johansson

HÅLLBART
BYGGNÄTVERK